СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 105. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 7. мая, 1926.

VOL. XXXIV. No. 105. Jersey City, N. J., Friday, May 7, 1926. THREE CENTS

НА ВЕЛИКОДНУ ПИСАНКУ

жде Рідна Школа в краю і кличе: „Велика Українська Громадо! В свято Відродження природи не забудь Народе про своє Відродження, не забудь про Рідну Школу".

Не забуваймо і на інвалідів, що потерпіли за українську справу і на політичних вязнів, що терплять далі і мучаться в польських тюрмах.

Всім ім вишлім Великодну Писанку, а свої жертви посилаймо через:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

КОНГРЕС ЗБИРАЄТЬСЯ ПОКІНЧИТИ ПРАЦІ ДО МІСЯЦЯ

ВАШИНГТОН, 5. мая. — Провідники сенату й палати послів постановили на спільному засіданню приспішити працю обох палат конґресу так, щоби могти замкнути сесію конґресу на 1. червня. Президент Кулидж заявив своє вдоволення зі сього рішення.

КОНҐРЕСМЕН ХОЧЕ ВІДКРИТИ ПРОГИБІЦІЙНІ СКАНДАЛИ.

ВАШИНҐТОН, 5. мая. — Конґресмен Ла Ґвардія вніс в палаті послів резолюцію, яка домагається від секретаря скарбу Мелона ріжних інформацій щодо виконування прогибіційного закона в стейті Пенсилвенії.

Про цю справу кружляють у конґресі чутки, що департамент скарбу та його прогибіційний директор для стейту Пенсилвенії допускалися грубих надужить, виконуючи прогибіцію. Ходить тут головно про те, що діялося з пивом, сконфіскованим прогибіційними урядами.

НОВІ ЗАХОДИ ДО ПОЛАГОДЖЕННЯ ТКАЛЬНОГО СТРАЙКУ НЕ ПОВЕЛИСЯ.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 5. мая. — Так званий славянський комітет, котрий від кількох тижнів уже старався через суддю Кейбела урядити конференцію з представниками властителів ткацьких фабрик, нині мусів признатися, що його заходи зійшли на ніщо. Властителі заявили, що вони не хочуть говорити про страйк з ніким инчим, лишень зі самими робітниками.

ЛІК НА БЕЗКРОВНІСТЬ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 5. мая.—На зборах Товариства Американських Лікарів, що зібралися нині в сьому місті, прочитали лікарі др. Минот, др. Фиц і др. Монров відчити про свої досліди над ліченнем анемії (недокровности). Вони дістали гарні результати, годуючи хорих печінкою.

ВІДГОМІН АНҐЛІЙСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 5. мая. — 46 моряків із залоги анґлійського пасажирського корабля Арабика хотіли вийти на страйк три мінути перед відпливом корабля. Офіцири корабля силоміць втрутили їх з моста на корабель та примусили відплисти з кораблем.

На нюйорській біржі слідно знова велике занепокоєння через анґлійський ґенеральний страйк. Незвичайно велике число посідачів шерів анґлійських підприємств предложило їх на продаж.

АВТОР НЕ ХОЧЕ БРАТИ НАГОРОДИ.

НЮ ЙОРК, 5. мая. — Так звана фундація Пуліцера оголосила була вчора вислід свого річного розділу нагород для американських письменників. Нагороду за повість в сумі 1,000 долярів признано Синклерови Луисови за його повість „Аровсмит".

Нині фундація дістала від Луиса листа, в якому сей відклонюється приняти нагороду. Він каже, що автор, пишучи повість, має вдоволення зі самого писання, а надавання йому нагороди лишень викривлює літературну діяльність справжніх письменників.

УТЕЧА ВЯЗНИКІВ З ВЯЗНИЦІ.

СТЕЙТВИЛ, Илинойс, 5. мая. — Сімох вязників стейтової вязниці, яку всі вважали за забезпечену перед виломом, напало на начальника вязниці з ножами, зелізними штабами й ножицями, вбили його, а відтак втекли з вязниці, забравши зі собою одного сторожа та одного вязника, котрий не хотів іти з ними.

АМЕРИКАНСЬКІ ІНЖИНЕРИ ПРО ЗЛИЙ ЗАРЯД АНҐЛІЙСЬКОГО ВУГЛЕВОГО ПРОМИСЛУ.

ВАШИНҐТОН, 5. мая. — Директор Американського Інституту Господарства подав до публичного відома вислід недавного розсліду над станом анґлійського вуглевого промислу, який зробили американські копальняні інжинери. Після сього розсліду, анґлійські вуглеві копальні та взагалі весь вугольний промисел Анґлії заряджувані дуже кепсько. В чотирох пятих копалень ще й нині вживається старих способів добування вугля, давно закинених в Америці. На думку сих інжинерів, Анґлія мусить переорґанізувати весь промисел.

МОЛОДІЖ ЗАСУДЖЕНА ЗА ЗБРОЙНИЙ НАПАД.

НЮ ЙОРК, 5. мая. — В місцевому стейтовому суді в дільниці Бронксі засуджено нині на 6 до 12 літ вязниці кождого трох молодих злочинців, обжалованих за участь у рабівничім нападі з оружем у руках. Ні один з обжалованих не має більше як 19 літ віку.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ПІДПРИЄМСТВУ ПРОДАВАТИ МОЛОКО.

НЮ ЙОРК, 5. мая. — Міська рада здоровля заборонила молочарському підприємстві Велі Дейрі Ко. продавати молоко й молочні продукти в сьому місті, бо підприємство мало допускатися „незаконних та невідповідних практик".

Се власне підприємство мало не піддаватися міській контролі, але платити хабарі міським урядникам здоровля. Звязані з ним торговці давали містови 15 процентів споживаного ним молока.

МЕРІ ПІКФОРД В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 4. мая. — Мері Пікфорд, відома фільмова артистка прибула тут з своїм мужем Доґласом Фербенк, щоби умовитися з Максом Райнгардом що до нової штуки, в якій мають виступати обоє разом.

Привитали їх тут з великою овацією, а американський амбасадор дав в їх честь обід.

РІЧНОЇ „ОБОРОННОЇ ПРОБИ" НЕ БУДЕ.

ВАШИНҐТОН, 5. мая. — З огляду на те, що департамент війни дістав богато протестів проти наміреного ним відбування річної „проби оборони", себто перегляду мілітарних сил краю, департамент рішився сих проб що року не відбувати. Департамент наміряє відбувати їх лишень раз на 4 роки.

ЕДМОНТОН БОЇТЬСЯ СВІЖИХ ІМІҐРАНТІВ.

Рада міста Едмонтону на засіданню 22 марта ухвалила резолюцію звернутися до домініяльного правительства з протестом проти напливу до Едмонтону свіжих іміґрантів. Батьки міста звертають увагу властий, що велике число свіжих іміґрантів опиниться на певно, на другу зиму в місті і вони від тепер заявляють, що ні одному безробітному не дадуть помочи. Сего року за два лише місяці виплатило місто $19.958 безробітним, а при напливі нових людий сума ся може зрости на другу зиму до 50 тисяч.

НЕ ЗАВЖДИ ПОМАГАЄ.

В цих днях б. банковий урядовець Іщук в роспуці безробіття кинувся в Луцьку до Стиру й загинув. Це для нашого часу є майже звичайним явищем. Але цікавим в тому факті є инше: підчас шукання зарібку йому давалося до зрозуміння, що він православний. П. Іщук прийняв католицтво, проте посади не одержав. Залишилося одне: головою в Стир та ще в посмертній записці прохати близьких поховати його на православному кладовищі.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ І ЛІКАРІ НА УКРАЇНІ.

В якому стані находиться тепер на Україні лікарська поміч населення і в яких умовах доводиться працювати лікарям, свідчать ось ці цифри і факти, подані на окружнім лікарськім зїзді у Київі.

Сільський лікар працює 11 до 12 годин на добу, обслуговує часами непомірно великі райони, з населенням до 36.000 люда, приймає на добу пересічно 35 хорих, не маючи для цього ні відповідних помешкань, ні помічників.

Заробітня платня лікаря не перевисшає 50 проц. довоєнної (перед революцією лікарі на селах діставали 100 до 200 карб. місячно і дарові кватирі). Виключно на лікарський заробіток живе яких 30 проц. лікарів, решта одержує від рідні допомогу, продає річи і такими засобами поповнює свій буджет. Ледво 26 проц. лікарів мають дарові квартири.

Відірваність сільського лікаря від культурних центрів, брак не тільки фахової, але всякої літератури, труднощі виховання дітей — оці моменти доповнюють непроглядні обставини життя і праці сільського лікаря й досадно ілюструють теперішню організацію лікарської помочи населення, яка за старих часів стояла досить високо.

До всього того лікар, як і всякий інтеліґент на селі, є наражений на шикани й переслідування малокультурної місцевої адміністрації. Коли в таких великих містах, як Одеса, можливий був голосний тепер випадок самогубства чесного і відданого свойому заводови безпартійного лікаря Гешелена, який не міг витримати переслідувань партійних інспекторів, то можна собі уявити, що робиться в менших містах і на селах.

ПРОКОВТНУВ 252 ШПИЛЬКИ.

Цими днями привезено до одної з берлінських лічниць чоловіка, що в намірі самовбійства. проковтнув багато шпильок. З його жолудка видобуто вже 252 шпильки довгі на два сантіметри. Здається, що самовбійника можна буде вдержати при життю.

ВОЛГО-ДОНСЬКИЙ КАНАЛ.

Ведуться дослідні роботи спорудження стоверственного Волго-донського каналу, який уможливить прохід морських пароплавів з Азовського моря в Каспійське море. Будова каналу в засаді порішена, а деякі приготовчі роботи вже почалися.

ЗАВОДОВИЙ ГОЛОДОМОР ОШУКАНЦЕМ.

Від 9. березня 1926. відомий голодомор Гаррі Нельсон відбував голодівку в Кришталовій палаті в Липську. Такі голодівки він уряджував собі, щоб заробити гроші від цікавої публики. Цими днями арештувала його поліція, як і його адміністратора, бо показалося, що в часі голодівок його відживляли потайки при помочі ґумової рури росолом.

МАЗЕПА І ОРЛИК НА ЕМІҐРАЦІЇ.

Громадсько - Допомоговий Комітет української еміґрації в Румунії має намір зайнятися дослідженням всіх матеріялів і памяток, які стосуються до перебування гетьманів Мазепи і Орлика на території Румунії, де обидва вони знайшли для себе вічний спочинок. Могила Мазепи знаходиться в Галаці. В цьому місті одна з улиць має назву Мазепи.

УКРАЇНЕЦЬ В КЛЮБІ ПАРЛЯМЕНТАРНИХ СПРАВОЗДАВЦІВ У ВАРШАВІ.

Українського публіциста п. Івана Рудницького (І. Кедрина) прийнято до Клюбу парляментарних справоздавців у Варшаві. Він є першим і єдиним досі представником української преси в зазначеній корпорації.

ЩО ГРАЮТЬ РАДЯНСЬКІ ТЕАТРИ В ХАРКОВІ.

Державна драма в Харкові грає „Гандлярі славою" при участи М. Садовського, що недавно повернув з Праги на Радянську Україну. Державна опера грає при участи народнього артиста М. Саксаганського „Запорожець за Дунаєм". Театр І. Франка грає „Суету".

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В АНҐЛІЇ ПЕРЕХОДИТЬ В БОРОТЬБУ ПАРЛЯМЕНТУ ЗІ СТРАЙКУЮЧИМИ

ПОЗНАКИ ЗАВОРУШЕНЬ, БОРОТЬБА З ПОЛІЦІЄЮ.

ЛОНДОН, 6. мая. — Анґлійський премієр Болдвин видав відозву, в якій взиває британський нарід станути по стороні конституційного правительства, яке ужиє всіх сил, щоби заховати ті вольности і привілеї, які собі той нарід виборов.

Закони краю є законами народа, а парлямент їх сторожем, каже далі відозва. А ґенеральний страйк є визовом, який кинено парляментови і є дорогою до руїни і анархії.

Болдвин в палаті послів, а лорд Біркенгед в палаті лордів заявили, що уряд може далі посередничити в переговорах між майнерами а власниками тільки тоді, коли буде припинений страйк.

Третий день страйку знаменує більша нервовість. Було декілька нападів на трамваї і боси, в яких повибивано вікна та покалічено декілька осіб.

Рівнож приходило на деяких місцях до сутичок з поліцією.

Рух залізничий дещо збільшився, рівнож появилися деякі часописи одно або двокарткової величини.

В домівці часописи „Таймс" підпалено паперове сміття. Огонь вибух, але його сейчас придушено.

Робітники видають часопис на 8 сторін друку.

З боку робітників заявляють, що всюди панує в їх рядах солідарність. Вони рішені на боротьбу аж до побіди.

Страйк поширився на корабельну прислугу і на візників.

СКРШИНСКІ ПРОВАЛИВСЯ.

ВАРШАВА, 5. мая. — Президент Польщі Войцеховскі приняв сегодня резиґнацію премієра ґр. Скршиньского, який подався до димісії ще 21. квітня.

Президент не хотів спершу приняти тої резиґнації, але Скршиньскі до сього часу не міг створити нової коаліції і не маючи попертя, мусів уступити.

Правиця і центр злучилися тепер в новий союз і прийдуть до влади, яка одначе, як подають знатоки, крізи не усуне, а навпаки ще її піднесе.

НОРҐЕ ВИЛЕТІВ З ЛЄНІНГРАДУ.

ЛЄНІНҐРАД, 5. мая. — Аероплян Норґе пустився сегодня в дальшу дорогу до Шпіцберґен.

Радіо-вісти з аероплянy подають, що мимо вітру подорож відбувається в повнім порядку. Вся залога почуває себе добре, тільки зимно їм дещо доскулює.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА ДОСТАВИТИ ВУГОЛЬ ДЛЯ АНҐЛІЇ.

БЕРЛІН, 5. мая. — На случай, якщоби ґенеральний страйк в Анґлії протягнувся, Німеччина заявила свою готовість доставити Анґлії свого вугля на кошт тих репарацій, які вона має сплатити.

Транспорт вугля відбувався би при допомозі воєнних кораблів.

НІМЕЦЬКА ЮНІЯ ДОПОМОГАЄ СТРАЙКУЮЧИМ.

БЕРЛІН, 4. мая. — Головна федеративна юнія ухвалила сегодня на засіданню екзекутиви дати страйкуючим в Анґлії всяку можливу поміч.

Заборонено німецьким морякам найматися на службу до анґлійських кораблів. Рівнож рішено спинити довіз вугля з Німеччини до Анґлії.

СИМПАТІЯ ФРАНЦІЇ ДО СТРАЙКУ ОХОЛОЛА.

ПАРИЖ, 5. мая. — Страйк в Анґлії принято тут з повним задоволенням. Всі думали, що через него поліпшиться ситуація в Франції, бо анґлійський стерлінґ зачне падати.

Та сталося якраз навпаки. Франк зачав ще більше падати, бо Анґлійці пустили на ринок велику скількість франків, щоби ратувати свою власну валюту. Иншої причини до падання франка не було.

Це дуже подразнило Французів, бо вони тої думки, що Анґлійці можуть ратувати себе коштом доляра, а не франка, бо вони живуть в Европі і о европейську рівновагу повинні дбати.

ДОЛЯРОВИЙ БАНК В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 5. мая. — Польща знаходиться тепер в такім тяжкім фінансовім положенню, що тільки „доляровий банк" може її виратувати, бо инакших кредитів Польща не дістане.

Той банк мав би бути поставлений з вкладок польських еміґрантів в Америці, які мали би зложити до него свої доляри, під застереженнем, що вони будуть забезпечені.

НІМЦІ ВЕРТАЮТЬ ДО СВОГО ДАВНОГО ПРАПОРА.

БЕРЛІН, 5. мая. — Кабінет міністрів вирішив, що всі закордонні місії мають вживати прапора німецької торговельної фльоти, яка має той самий кольор, що прапор старої німецької імперії. В тім прапорі призначено тільки малесеньке місце для кольорів німецької республики.

Це вирішення викликало між Німцями велике негодовання.

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди.

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС. ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокі числа три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬЩА ГОРЯЧКУЄ

Що в Польщі щось неладного твориться, се навіть сліпий може догадатися. З приводу такої приміром благої річи, як першомайська робітнича демонстрація, яка навіть у такому капіталістичному краю, як Америка, не викликує ніяких репресій навіть проти комуністів, в Варшаві довела до вуличної стрілянини, в якій згинуло кількоро людий, а кількадесятеро понесло поважні рани. Сі сцени так і нагадують події у Львові у падолисті 1918. року. Тоді однак там була війна межи двома народами за посіданне столиці краю, а тут у столиці держави ведуть зі собою кроваву боротьбу політичні партії того самого народа. Се одно показує на крайно ненормальний стан польської держави.

Признак таких є більше. В нутрішній політиці Польщі йде кріза за крізою. Ще одна не скінчиться, а вже друга настає. Ще міністер не ввійшов як слід у свої обовязки, а вже йому приходиться резиґнувати. Резиґнує, ще заким противна сторона, яка його повалила, потрафила зґрупуватися так, щоби могла перебрати на себе обовязок і відвічальність за сформоване нового міністерства.

В заграничній політиці такою признакою є невдача Скршинського налагодити якісь мирнійші зносини з Чехословаччиною, а відтак з Австрією, а через Австрію з Німеччиною. Всі сі заходи, хоча роблені з величезним бубненнєм і трубленнєм, не варта були навіть того пороху, який зужито при віватованню.

Найкращою однак признакою нутрішної ціпкости сеї розпухшої держави є першомайське свято. Коли соціялісти й комуністи, два політичні напрями, до себе сильно зближені, святкуючи одно й те саме свято, стріляють до себе, як на заяців на наґінці, то се вже показує, що політична гризня межи населеннєм дійшла до того, що ріжні верстви й партії ледво чи можуть жити мирно попри себе.

З приводу сих подій деякі американські кореспонденти прислали були до своїх ґазет в Америці справді непокоячі вістки. Зараз на другий день, однак, у тих ґазетах показалися відклики тих самих кореспондентів, так що читачі стали підозрівати, що тут хтось зрабив натиск на сих кореспондентів або грішми або револьвером. Таких способів частенько вживали царські урядники, щоби закрити деморалізацію, що точила сили російської імперії, і ніхто не міґби подивуватися, що Поляки, які в своїй державі наслідують всі „здобутки" царату, змалпували також і сей насильний спосіб. Відомо, такі способи можуть на якийсь час закрити перед широким світом польську хоробу, але вилічити її не потрафлять. Що більше, якби світ знав про сі слабости Польщі, то можливо, що Поляки вже зі самого стиду взялися би їх лічити, тоді як закривши їх та здуривши світ, що їх нема, вони залишують всякі заходи до поправи та мусять колись опинитися перед неминучою катастрофою.

ЗАКОННИЙ ПРОЄКТ, ЩО ЙДЕ ЗА ДАЛЕКО

Так називає нюйорський денник Ворлд проект конґресмена Голадея про депортацію безправних іміґрантів. До сього протесту звертається ґазета з приводу потвердження сього проєкту комітетом палати послів та відосланнем його до повної палати. На думку Ворлда, сим проєктом конґрес завісив над іміґрантами меч, який може грозити кождому іміґрантови.

Після проєкту конґресмена Голадея, уряд мавби обовязок депортувати всякого чужинця, себто ненатуралізованого іміґранта, котрий ще не скінчив 10 літ побуту в Злучених Державах, а котрий був засуджений за якусь каригідну провину на 12 місяців вязниці або за дві або більше провин разом на 18 місяців або більше. На случай, якби такий іміґрант попав до тюрми за два злочини, а за кождий на більше, як на рік, тоді уряд мавби його депортувати без огляду на те, як довго він перебуває в сьому краю.

Про сю депортацію говорить Ворлд:

„Ми не заперечуємо конґресови права видавати такого рода закони. Ми знаємо, що чужинці перебувають тут немовби з ласки та що депортація не є в розумінню закона властивою карою за злочин. Мимо сього, однак, депортація людини, яка вже осіла тут на стало, є фактичною карою, і то одною з найострійших. Депортація є карою, вимірeною не лишень проти іміґранта, але й проти родини, яка жде від нього свого удержання.

„Коли переглянути закони ріжних стейтів та закон Волстеда, то можна переконатися, що в Америці є богато провин менчої ваги, за які наложена кара річна вязниця. Колиб тепер проєкт Голадея став законом, то він ставби готовим оружжем до тероризовання іміґрантів, які приступають до страйків або належуть до товариських клюбів, яких пануючі горожани не люблять. В часи горячки ми малиби тоді напади на „червоних" та засуди невинних людий, які пішли на недозволені збори або належуть до погорджуваних орґанізацій. Гнучкі судді накладалиби кари виразно на те, щоби відтак таких людий депортувати."

„Сей проект не повинен стати законом."

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЕКОНОМІЧНА КРІЗА В БОЛЬШЕВІЇ.

Большевики роблячи в Росії революцію — оголосили цілому світови, що їх революція є не лише політична але і суспільна, що вона не лиш валить царат з його захланним і безправним чиновництвом але і перемінить теперішний устрій суспільний, знесе індивідуалістичний спосіб продукції, а переведе соціялізацію цілого промислу а навіть господарства рільного.

І власне що до того послідного мусіли большевики уже на самім початку зробити уступку селянству. Вправді вони заявили, що і селянська земля належить до большевицької держави, але мусіли її таки полишити в руках селян. Що до більшої посілости — то в части її попарцелювали межи селян, в части почали її віддавати в руки Німцям кольоністам (на полудни України Жидам) в части поробили з неї так звані „сельходи" себто сільські „хозяйства", господарства. Таке хозяйство повістає, буцім то безпосередно під зарядом держави і має давати примір як то большевики уміють добре та по комуністичному орудувати більшими посілостями, але такі „сельходи" звичайно не лиш що не дають ніяких доходів, але ще й держава сама мусить їм допомагати фінансово. В дійсности „сельходи" є на це, щоби ріжні большевицькі махери мали куди виїхати в літі „на дачу", добре підхарчуватися та підкріпити свої сили на решту року.

Фатально випала комуністична господарка і **на полі промислу, індустрії.** Передовсім ненависть дикої большевицької товпи до „буржуазії" обявлялася спершу в цей спосіб, що та товпа нищила видимий знак буржуарної господарки то є **машини.** Прийшлося потім „соціялізувати" фабрики — та не було що. Полишились обдерті будинки з повибиваними вікнами, але з машин позістав лише сам „ґрух", поломані колеса, підойми та шруби; о скільки „доблестний трудовой народ" і їх не порозтягав до дому чи то на памятку свого геройства чи то таки так: ану-ж нащось придасться і дома?

До ведення промислу треба відповідних провідників, директорів та інжинєрів. Але тих по більшій части яко „буржуїв" помордовано. Приступлено до фабрикації (коли вже якось машини направлено або нові ззаграниці спроваджено) але хто мав дати провід? Чи може той Ванька, що цілими роками лише корбою крутив? Одним словом і у фабричній продукції большевикам „не везло". А через це — сотки тисяч дотеперішних фабричних робітників позістало без хліба, почало ремствувати, кричати ба і грозити! Можна було вправді деяких більших крикунів вирвати зпосеред маси та для гарного приміру поставити **„под стенку"** мовляв: не бунтуйся сукин сину проти „крестьянско-рабочей" влади! — Але це ще питання не розвязувало! Передовсім мужик потребував ріжних цілком простих продуктів промислу: сокири, коси, серпа, шила, шиби, шкіри, сукна — а цего всього зкомунізована большевиками індустрія йому дати не могла!

Зачало отже бутти неспокійно і поміж „крестянами" (селянами) а це вже небезпечно. Цих вже забагато, цих так скоро „стенкою" не настрашиш!

Ленін, котрий гадав, що при помочи большевицьких декретів згори — без ученого персоналу робітничого та без армії потрібних учених інжинєрів — потрафить „как за мановенієм волшебной (чарівничої) палки" перемінити через ніч господарку індивідуальну на комуністичну, Ленін побачив, що „не харашо" і тому пішов до голови по розум.

Коли комунізація не іде, то завісимо її на якийсь час на кілку, а докищо попустімо буржуям, най покажуть свої старі штучки але, рівночасно і большевицьку господарку від цілковитого „разоренія" виратують. А як буржуї троха поростуть в піре, то ми їх знову обскубимо, зібрані спекуляцією маєтки відберемо а їх самих пішлемо „в не столь отдальонние места".

Подумав — і зробив, і так повстав преславний **„Неп"**, себто „новая економіческая політика". І справді за короткий час продукція промислова піднеслась, а мужик почав діставати з міста бодай, що найпотрібнійше. Але як почали потім забогатівших непманів наново рабувати, а декого таки для „наставленія" другим — і під „стенку" ставляти, то і та комбінація почала брати в лоб. До того богатий на нові концепти Ленін тяжко занедужав а далі взяв і помер а своїх послідовників лишив безрадними на цім „юдолі плачу". Нічого не помагало, треба було знову робити помалу дальші уступки приватним предпріємцям та закривати ріжними брехнями цей очевидний відступ від засад комунізму перед „рабочим класом".

Та тут знову инша халепа **повстала:** забракло грошей! Правда і це, що папір терпеливий і дасть на собі друкувати кілько лиш захочете нуль, але щож! За такі папірчики не хотіла заграниця нічого давати! Треба машин, треба ліків, треба одним словом тисячів ріжних річий, котрі стара Росія діставала за своє збіже та за всіляку сировину. Але сотки тисяч десятин поля лежало при такій розумній сельській господарці відлогом, бо мужик не лиш не мав де роздобути нового плуга, але не мав і запрягу, бо коні та воли вигинули підчас війни, або їх зїджено підчас голоду, що забрав до 20 міліонів жертв в людях.

Одним словом — нема що продавати заграниці — то й нема грошей, а своєрідний, большевицький червінець — паде в долину в застрашаючий спосіб.

Після найновійших вістей з совєтської републики (званою впрочім в цілім світі таки прямо — Росією) економічна кріза приняла там послідними часами прямо застрашаючі розміри! Паніка та недовіре до червінця ростуть з дня на день. До того причиняєсь немало дуже песимистично „настроєний тон виходячих в Москві часописей. Гострі розпорядки видані владою проти спекуляції чужою валютою довели до цего, що на так званій „чорній біржі" попит на доляри і золото росте з кождою хвилиною а курс чужої валюти робить наглі і незвичайні скоки вгору. З великим трудом усталена на якийсь час валюта російська — стратила під собою всякий ґрунт. Дописувачі до берлінських ґазет бачать причину цего явища у треваючій дальше психольоґії военного комунізму. Настрій у людий ще не успокоївся а є все ще такий збентежений як на перших порах большевицької революції.

Головні представники большевицької влади стараються тепер всіма силами приготовити робітників до тої сумної новини, що тепер підвисшувати заробітну платню цілковито неможливо.

Велике враження викликало замкнення цілого ряду фабрик прямо для браку сировини.

Річею ясною є, що вже в найблизших місяцях покажеться вплив цеї економічної крізи на політичну ситуацію і хто знає чи не примусить большевиків до дальших уступок зі своїх засадничих бздурств.

Докищо, є дуже можливим, що большевики переведуть в першім ряді певні зміни в спосіб роблення закупів заграницею.

Доси именно приватним фірмам російським було заборонено робити закупна у заграничних фірм. До цего була ґризначена осібна державна інституція так званий „внешторг". Лише він, то є установлені при нім, заграницею живучі урядовці мали право робити закупна для цілої совєтської републики, отже і для її частини — Радянської України. Очевидно, що в такім „внешторгу" сиділи переважно московські зайди а з Українців міг там дістатися хиба лише який „Малорос". Що такі урядовці мали величезну нагоду робити знамениті інтереси для себе а именно побирати порядні провізії — це річ очевидн. Але це мож було робити лише при задержаню величезної осторожности, бо инакше не було чого й показуватися на „радіну".

Один такий „внешторговець" був так певний, що його невиловлять на побиранню провізій, що визваний своєю старшиною до Москви — поїхав туди мов в дим, але від того часу і слід по нім загиб. Пропав „мов на ярмарку ссущий собака". Це навчило других ще більшої осторожности і коли їм зачало бути троха за душно — то спасалися „заблаговременно" десь на італійську або французьку Ревієру, купували „дачу" та сиділи і сидять собі тихо як у Бога за плечима.

Що закуплені в цей спосіб товари ставали що найменше дорозші о заплачену провізію — річ ясна, а ще треба і це взяти на увагу, що такому „внешторґови" не дуже розходилось о це, щоби ті товари купити для Росії за дешеву ціну. Противно — чим ціна була висша — на тим висшу провізію мав він претенсію до купця.

Остаточно — цего всього стало вже большевицькому ЦИК-ови (центр. викон. комітетови) забагато і він роздумує тепер над цим, щоби знести заграничні „торґпредства" (то є заступства „внешторґу") а їх чинности віддати заграничним великим торговим фірмам або осібно зорганізованим спілкам.

Вісти про це зробили — як доносить берлінський „Руль" надзвичайне враження на урядовців берлінського та гамбурґського „торґпредства" а навіть викликали між ними величезний переполох. Переполох той зрозуміє добре кождий, хто знає, що такі „реформи" виглядають в практиці так, що одних урядовців викидуєсь прямо на брук, а набирається до нової інституції нових, а то тих, що мають більшу протекцію. Про такі випадки писали власне недавно „Економіческая Жизнь" і „Красная (то є червона) Ґазета". Цими днями і тільки було роботи по „торґпредствах" що безконечні балаканини про надходячу небезпеку.

Та хто глибше дивиться у суть діла — той бачить, що тут на малім не обійдеться, і що чесна большевія буде мусіла застановитися над дальше ідучими реформами своєї системи. Життя має свої вимоги і не дасться вбрати у формулки видумані Бухаріном чи хоч би й самим Леніном.

Прага, 6. квітня 1926.

Юрій Горовенко.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.:
БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб.
Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДО МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ

ВПОВ. ПАНОВЕ:—

В місяцю квітни с. р. Комітет Сиротинця У. Н. Союза вислав з головної канцелярії У. Н. Союза до всіх відділів У. Н. Союза відозви, вказівки і инші друки на адреси секретарів. Коли би хто з ПП. Секретарів не отримав згаданої почти, проситься сейчас повідомити про те Комітет Сиротинця У. Н. Союза на низше подану адресу.

Проситься далі Шановних Секретарів й других місцевих Урядників відділів У. Н. Союза занятися щиро збиранием жертв на Сиротинець-Захист У. Н. Союза ще сего місяця мая с. р. після поданих Комітетом вказівок. Також старайтеся, щоби члени ухвалили дати жертву з каси Вашого відділу. Доложіть своїх старань й праці в сій цілі. Хтоби з П.П. Секр. чи других урядників або і членів потребував яких інформацій в справі збірок жертв на цей Сиротинець-Захист проситься ласкаво писати до Комітету Сиротинця У. Н. С., який радо дасть Вам свою поміч чи раду.

Всі збірки враз з виказами належить прислати до Комітету до кінця сего місяця. Чеки або моні-ордери належить виписувати на імя UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. Поіменні жертви членів і відділів по числу будуть оголошуватися в „Свободі" вже з початком червня 1926. Жертви від не членів У. Н. Союза проситься записувати на осібній лісті, на звичайнім папери, подаючи при тім їх адресу.

Джерзи Сити, Н. Дж., 1. мая, 1926.

КОМІТЕТ СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗА:

Михайло Угорчак, предс.; **Марія Ольшаницька**, містопредс.; **Омелян Ревюк**, секр.; **Ст. Матчак і Григ. Пипюк**, члени.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

ГЕТЬМАН ПЕТРО КОНАШЕВИЧ САГАЙДАЧНИЙ.

23. квітня 1632 року у Київському братському монастирі помер український гетьман Петро Сагайдачний.

Походив він родом з дрібної галицької української шляхти з під Самбора. Вийшов на Велику Україну разом з тими численними Галичанами, що в ті часи масово переселювалися на Придніпрянщину, аби там провадити працю над культурним піднесенням українського народу та боротися за його політичні права й православну віру.

Сагайдачний з природи визначався великим розумом, енергією та орґанізаційними здібностями. До того він отримав значну на той час освіту в Острожській православній школі, яка в ті часи славилась тим, що давала українському народови добре освічених діячів.

Про молодий вік його історія зберегла мало відомостей. Є вказівки на те, що до приходу в козацьке військо Сагайдачний уже був досить тямучий у військовій справі. Знання військової справи він набув як участник молдавської та лівонської війни (1600—1601 років). Є гадка, що до тої війни років з десять Сагайдачний перебував у війську, студіюючи військові справи.

Висунувся він на чоло тогочасного українського життя вже не молодим чоловіком у 1616 році, коли він вирушив на чолі Січового Товариства Запорожського війська чайками на море, звоював і розграбував турецькі міста-фортеци: Варну, Синоп і в Криму: Кафу, (Сучасна Теодозія). Здобув він тим походом великої слави собі, бо Кафа тоді була головним містом, на ринках якого продавалися Татарами українські невільники. Сюди приїздили купувати невільників купці зі всіх країн і брали їх на найтяжчі невільницькі роботи. Тому в уяві українського народу Кафа була найстрашнійше і найбільш зненавиджене місто. Отже той, хто зруйнував це місто і визволив з неволі тисячі українського народу, здобув собі тим величезну славу, яка вже не покидала його до самої смерти.

Вплив і значіння Сагайдачного на всій Україні збільшився ще більше після того, як він пішов з козацьким військом на допомогу польському королю Владиславу проти Москвинів.

Польський король Владислав тоді воював з Москвою за московський престол, але коли він уже обложив Москву, то його військо почало розбігатися, бо він не мав чим платити утримання йому. По довгих переговорах складено зі Сагайдачним умову, якою йому вдалося втягнути козаків в союз для боротьби проти Москвинів.

З двайцяттю тисячами вибраного війська Сагайдачний в 1680 році пішов під Москву. Вступивши на московські терени, він страшенно руйнував і нищив ріжні їх фортеці й міста, чим нагнав великого страху на Москвинів. Підійшовши до Москви, він, не гаючи часу, нараз зробив нічний напад на неї разом з польським військом, але Москвини добре приготовані були до того нападу, а польське військо переводило свою акцію занадто мляво і тому напад не вдався. Одначе московський уряд, побачивши, яка велика сила є козаки, негайно пішов на переговори з польським королем, заким козаки вдеруться в Москву та знищать її так, як то зробили з десятками инших міст.

Сагайдачний хотів дальшої війни, але Поляки бачили, що їх військо розбігається все більше й більше та поспішилися до згоди з Москвою. Сагайдачному довелося повертати назад на Україну, не довівши до кінця своєї мрії зруйнувати Москву.

Згідно з попередньою умовою з королем, Сагайдачний вернувся з цього походу уже не на Січ, а до Київа і став уже зватися не Кошовим Отаманом, а **Гетьманом Запорожського Війська** та мав владу уже і на Київській Україні.

Тоді Україна переживала надзвичайно важні часи. Київ, по довгім часі майже повного забуття, почав відроджуватися й знову ставати культурним, реліґійним та політичним осередком українського народа.

Це були роки, коли на Україні впроваджувано унію і українське духовенство все зменьшувалося. Аби зрозуміти більш цей факт, мусимо пригадати, що до 1596 року все духовенство на Україні було виборним. По заведенню унії воно, після польського права, призначалося державною владою, тому коли умирав де який з православного духовенства, то на його місце вже не дозволяли вибирати нового, а призначали уніятського священика.

Народ не хотів міняти своєї прадідівської віри на віру, яку підпирали його гнобителі, а тому між ним та польською владою провадилась уперта боротьба. Сагайдачний став в обороні свого народу, але тому, що польський король не міг допустити до отвертого привернення православної ерархії, Сагайдачний використав переїзд через Україну грецького патріярха Теофана. Він запев-

нив патріярхови недоторканість і охорону від Поляків, коли той буде висвячувати українських православних епископів. Переїзджаючи по ріжних містах, патріярх Теофан висвячував в епископи тих, що вже були таємно вибрані на це і чекали приїзду патріярха в певних містах. Епископи в свою чергу висвячували священство. Таким чином заходами Сагайдачного відбудовано українську православну ієрархію, а в сан київського митрополита настановлено Йова Борецького, теж родом з Галичини (з Бірчі), людину добре освічену й енергійну. Згодом митрополит Борецький благословив повстання козаків проти Поляків під проводом Тараса Трясила.

Разом з боротьбою за православіє Сагайдачний неупинно працював над відживленням украіського культурно-національного життя на придніпрянській Україні. Для цього він спроваджував з Галичини найбільше енергійних та освічених людей, як Захарій Копистинський — учений церковний історик; Лаврентій Кукіль, братанич перемиського владики; Зизаній, учений по латині; Беринда, славний автор українського словника; Плетенецький, учений і ігумен Печерського монастиря (родом із Золочева), і богато инших. Сагайдачний перевіз до Києва друкарню Балабанових з під Рогатина. Ця друкарня на протязі пятнайцяти років (1616—1630 р.) випустила більше книжок, ніж до того вся Україна разом.

Будуючи міцні підвалини під культурно-національний розвиток українського народа, гетьман Сагайдачний також боровся за поширення і політичних прав українського народа та козацтва. Він значно збільшив кількість українського козацтва, доводючи його иноді до величезних но ті часи розмірів 20,000 душ.

До Сагайдачного всю козачу старшину наставляв коронний гетьман, якого призначав польський король. Сагайдачний добився того, що всю старшину й гетьмана козацького війська вибирали самі козаки з поміж себе, а король лише затверджував гетьмана.

Звичайно Поляки цих уступок козакам не хотіли давати, і Сагайдачний готувався до збройної боротьби з ними. Але в цей час Турки напали на польську державу і король мусів погодитися з вимогами козаків, аби мати їх на своїм боці для боротьби з страшним ворогом, Турками. Конашевич прийшов під Хотин на допомогу польському війську з 35—40 тисячами українського війська і надзвичайно зручним і вмілим маневром розбив в де-кілька раз сильнійше, хоробре турецьке військо. Це славу його і значіння козаків це більше піднесло та скріпило, але сам Сагайдачний упав жертвою хотинського походу. Тут він був поранений в руку, і від тої рани за рік і помер в Київському братстві. Загинув через свою велику відвагу: в кождім бою він сам був на переді, ведучи своє військо до побід. Поразок він не зазнав.

Усе своє майно він заповідав на просвітні цили: на школи київські, львівські та инші. Значну частину пожертвував братствам, київському та львівському, щоби з доходів тримали „ученого майстра, в грецькому язику досвідченого; на науку і цвіченнє діток православних і виховання бакалярів учених, на вічні часи" — так говорив він у свойому заповіті.

Слава гетьмана Сагайдачного живе в піснях, та ріжних переказах українського народу всіх його земель. Він був, по княжій блискучій добі, першим найбільшим державним мужем України.

Закінчимо ці коротенькі пригади про Сагайдачного тими віршами, що їх зложив ректор братської школи у Київі Касіян Сакович на пошану великого гетьмана і які він відчитав над його труною:

Несмертельної слави достойний геть-[мане!
Твоя слава в молчанню нігди не зоста-[не.
Поки Дніпр з Дністром многорибнії [плинути
Будуть — поти дільности теж твої [слинути...

„ЦАРІВНА"
ПОВІСТЬ
написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
Ціна $2.00.
Можна набути в Книгарні „Свободи"
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІДГУКИ УКРАЇНСЬКОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПРАВИ.

—o—

Французька „Correspondance Universelle" приносить дня 17-березня щось у роді спростування в справі своїх інформацій про проект утворення „секції українознавства при університеті в Кракові".

„П. Лозинський, проф. міжнародного права українського університету в Празі лише нам, що український погляд у цій справі є зовсім ріжний від польського. Він доказує, що — як це ми передавали в своїй інформації, — мала зібратись комісія польських і українських професорів, але з огляду на розбіжність думок про вибір місця осідку, як центра студій, справа лишилась завішеною: „Українські професори хотіли спочатку взяти участь у комісії. Але коли дізналися, що польський уряд не має наміру створити українського університету у Львові, лише секцію українознавства в Кракові, вони зріклися співучасти в цій комісії". П. Лозинський згадує також, „що вчені з українських політичних кол домагаються однозгідно приноровлення польського закону з 26. жовтня 1924, створення негайно українського університету у Львові і що українські посли в варшавськім соймі поставили в цьому напрямку, перед кількома днями, наглий внесок, який польська більшість відкинула". Врешті наш дописувач заперечує, буцім-то для заснування українського університету з усіма факультетами бракує наукових сил.

„З такою самою обєктивністю приймаємо лист, який ми одержали від професора Стан. Дністрянського: „Не є правдою — пише він — що я заявився за створенням українського факультету або секції українознавства (літератури, історії та теольогії) при польськім університеті в Кракові або загально за якоюсь секцією українознавства при однім з польських університетів". І тепер на закінчення необхідно сказати, що в цю чисто університетську справу вмішались деякі політичні українські кола і українські професори взяли назад свою згоду співучасти і тому справа створення секції українознавства мусіла бути відкладена. Одначе комісія пічне знову свою працю, як, зрештою, цього бажає собі польський уряд".

Стільки париська телеграфічна агенція. Хто знає, як важко поневоленій нації добитися хоч би такого „спростування", той всетаки мусить признати, що впливовий орган французької опінії виявив добру волю, допускаючи до „audi-tur" з українського боку. Жалко тільки, що редакція французького органу, допускаючи українські вияснення, помішала їх з дальшими нечесними й незгідними з правдою польськими інформаціями. А ті інформації мають на меті вмовити в французьку публичну опінію концепцію якоїсь „секції українознавства", на яку ніби то були погодилися українські професори і якій роблять перепони українські політичні кола. Але — мовляв — польский уряд не спить і небавом знову пічнеться все наново зі „секцією".

Польські інформації мають на меті обдурити Европу, що ніби то щось робиться в справі українського високого шкільництва, але чи це принесе їм користь, а головно чи розвяже наболілу університетську квестію, що найменше треба сумніватися.

В БРОНКС! В НЕДІЛЮ, 9-ГО МАЯ! В БРОНКС!
ЗАХОДОМ ВСІХ ЧЛЕНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ В БРОНКС, Н. Й.
— відбудеться —
СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО МАЯ 1926 РОКУ
точно о годині 3.30 пополудни.
В BRONX LYCEUM HALL, 3690 THIRD AVENUE, (РІГ 170-тої УЛИЦІ).
По спільній гостині відбудеся ВЕСЕЛА ЗАБАВА при звуках Української Орхестри.
Для дітий понизше 15 років без огляду чи ходять до української Школи в Бронкс чи ні, будуть зі свяченим осібно застелені столи безплатно.
Кожда запрошена особа платить за гостину і забаву $1.00. Хто не має запрошення не може бути на гали. Хто бажавби бути на спільнім свяченім, а не має запрошення, може його дістати о 3-ій годині при вході на галю у касіера Школи. — Велику Ектенію і Воскресні Пісні відспіває місцевий Молодечий Хор. — З причини, що минувшого року на спільне свячене шкільна галя показалась невигідною і малою для таких принять, тому Шкільний Комітет постарався о велику і простору галю під числом 3690 на 3-ій євни на 1-ім поверсі. Хто з поважаних Українок і Українців був минувшого року на спільнім свяченім в Бронкс, той певно загостить і сього року і приведе своїх знакомих.
Доїзд в Бронкс карами вигідний з усіх сторін на 3-тій евні. З Ню Йорку взяти елевейтор 3-тої евні до 169 улиці або собвей до 149 улиці і пересісти на 3-тої евні елевейтор і їхати до 169 ул. і перейти 1 блок до галі.
105 Виділ Української Народної Діточої Школи в Бронкс.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
„УКРАЇНСЬКИЙ ХОР" В НЮ ЙОРКУ
— відограє —
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО МАЯ 1926 РОКУ
драму в 5-ох діях, Михайла Старицького
НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 22 Е. 7-ма ул., НЮ ЙОРК, Н. Й.
Початок рівно о годині 7.30 вечером. — Вступ 75 ц. від особи.
Проситься Шановних Родимців місцевих і з околиці до численної участи. — Зі щирим привітом
105-6 КОМІТЕТ.

КАЙДАШЕВА СІМЯ
повість, І. Нечуя-Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верхиволі.
Брош. $1.25, опр. $1.50.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПЕРШИЙ РАЗ! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.! ПЕРШИЙ РАЗ!
Співацько-Драматичний Кружок Укр. Робітничої Громади в Філаделфії
— устроює — 104-5
В СУБОТУ, ДНЯ 8-го МАЯ, 1926 РОКУ
ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО ВЕСНИ
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 849 НОРТ ФРАНКЛИН ВУЛ., ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.
Українці з Філаделфії і околиці! Свято Весни — це не є звичайний концерт. Співацько-Драматичний Кружок, що перший в Філаделфії постановив устроїти це свято, старається, щоб воно було найвеличавійше. В програму входять: пісні хорові і соля, під управою О. Кучера; дві струнні орхестри (більша і діточа) під управою звісного в Філаделфії студента музичної консерваторії, Пилипа Дубаса, як також виступлять товариші з Ню Йорку, діточий балет і т. п. Початок о год. 8-ій вечером. Вступ: 75 і 50 ц., галерія [illegible]

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
ЗАХОДОМ ТОВ. ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА БЕНЕВА
— устроюється —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО МАЯ 1926 РОКУ
В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ, 66—68 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 7. вечером. — Вступ 50 центів.
Запрошується всіх з Ню Йорку і околиці до численної участи. Весь дохід призначений на будову читальні в селі Беневі. За добру забаву ручить
105-6 Комітет.

ПОЗІР! НЮЙОРЧАНИ З ГОРИ МІСТА! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ,
котра міститься під числом 220 E. 106-ій улици. Ню Йорк
— устроюється —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В HARLEM TERRACE HALL, 210 E. 104 STREET, NEW YORK, N. Y.
В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО МАЯ 1926 РОКУ
Початок точно о годині 7.30 вечером. — Вступ 50 центів.
УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!
По довго тижневім пості Українська Школа на 106-тій улици устроює великий баль. Се є перша нагода забавитися і потанцювати при добрій музиці і на вигідній гали в околиці Гарлем. Бо як Вам відомо, що в сій околици такі забави дуже рідко бувають. Комітет просить всіх Українців і Українок взяти участь в сім бали, з котрого весь прихід призначений на закупно шкільного дому. — Гет-чек фрі. 104-5
За добру забаву ручить КОМІТЕТ.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ
ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА.
КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ,
КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ
Хто має до полагодження котру з наведених справ, нехай особисто або писемно зголоситься до знаної з перед війни правдиво української канцелярії нотаріяльної:
T. J. HRYCEY & CO.
329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Bell Phone: Lombard 25-93

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

В. Будзиновський,
свобідно за Ґерстенером.

РАДНИК ЖЕНИТЬСЯ.

(9)

— На що з такими обережностями? Боїтеся, що в вашій хаті буде хто чужий? Я й так не важивсяби йти до вас, як з вашої родини нікого не знаю.

— Не буде ніякої родини, бо всі виїхали на село. Хата стоїть порожня. Але, стереженого Бог стереже.

Дама глянула скоса на Американця, чи німого. Хоч не сумнівалася, що він з тої розмови не розумів ні слова, таки боялася решту сказати голосно. Нахилилася до вуха радника і сказала шепотом:

— Бо мій, що поїхав до Карльсбаду, міг вдуріти і вже вернути. Насамперед піду до хати і як його нема, перегляну кореспонденцію в скринці на листи. Як покажеться, що мій муж і нині ще не приїде, то...

Радник не чув далі, не слухав далі. Чув тільки шум в ухах.

— Гоп! — гукнув візник і ляндара станула.

До вибитого вікна приступив поштар і сказав.

— Тут міняють коні. Чверть години відпочинку. Є уряд почтовий, є реставрація. Дуже добре пиво.

— Напюся пива, — радник сказав, бо від того, що почув від дами, зробилося йому душно, давило його.

— Але ви не лишитеся тут? — спитала дама, хапаючи його за руку.

— Вона мабуть боїться, що я втечу від неї — радник догадувався — що до Обервальдера з нею не поїду і пятьдесяти корон не дам. Правду кажучи, має рацію.

— Очевидно, що не лишуся, — відповів. — Чейже їду з вами до Обервальдера.

— Але ви тут не маєте ніякого пакунку!

На лиці глухонімого промайнула усмішка.

— На всякий случай дам вам ваших пятьдесять корон — радник сказав, добуваючи портфель і витягаючи пять десяток. — Прошу.

Дама вхопила гроші і всунула за горсет. Радник вискочив з ляндари і пішов до реставрації. Зараз за ним надійшов Американець. Нахилився до радника і шепнув по українськи:

— Про сю паню, пане раднику Макогонський, я вже не одно чув. То дуже дорога дама.

Незнакомий випив душком своє пиво, заплатив і лишаючи остовпілого радника, вернув назад до ляндари. Від сеї дами радник вже сам рішився втечи. Найбільше поразило його те, що той, будьтоби Американець знає його. Як порозказує про розмову з тою дамою, то піде сміх.

— Ідемо! — візник гукнув, зазираючи до шинку.

Радник кивнув на него, показуючи шклянку. Візник зрозумів.

— Та як заплатите, то чому би й ні! — відповів, приступаючи близше.

Коли шинкар наливав пиво візникови, радник приступив до него і спитав: Чи тут є який готель з вигідним ліжком, з чистою потселиню, без насікомих?

— У мене є, — відповів шинкар. — Всі пани з цілої околиці ночують у мене, як їх тут ніч захопить.

— Стягни з даху ляндари мою валізку і принеси сюди! — радник звернувся до візника.

— Вже нема коли зазирати до валізки, бо зараз їдемо. Поштар вже гукає на мене.

— Я тут лишаюся.

— Виж заплатили аж до залізниці.

— Пусте! Чорт бери!

Візник вискочив з шинку і прибіг назад з валізкою. Дістав від радника двацять сотиків, сказав „цілую руці" і вийшов. Ляндара, запряжена свіжими кіньми, рушила чвалом. Дама кричала крізь вікно, що ще одного пасажира нема, але візник не слухав.

— Що я тепер зроблю, що я тепер зроблю? — дама повторяла, заломивши руки.

— Гадаю, що ви на тім капелюсі заробили від того дурня бодай двацять корон, — промовив німий Американець.

— Заробила? — дама відповіла злісно. — Я була би заробила, як би не те, що той дурень спізнився і почта втікла йому. Годі! Чоловік не має щастя...

Радник стояв на порозі шинку, позирав за ляндарою і думав:

— Поїхали мої пятьдесять корон! Поїхали і не вернуться. Ще й за шибу і за решту шкоди. Такої суми гроша на дорозі не знайдеш... Стрілив я собі, стрілив... Як псови... в зуби!

Ляндара ставала щораз меншою і меншою, аж цілком щезла. Радник ще дивився, неначеби надіявся бодай ще раз побачити свої гроші.

Годі! — зітхнув. — Треба буде о пару днів скоротити відпустку. Остаточно, нема нічо злого, щоби на добре не вийшло. Моє щасте, що вона вже тепер вищебетала, яка вона. Добре би я був вийшов, як би був поїхав з нею до Львова, до Обервальдера! Бог зна, кілько би то мене коштувало. А що би то могло бути потому? Чоловік бувби жалував, що без ніякої користи для себе видав тілько грошей. Хто вліз в болото одною ногою, той звичайно влазить і другою. Як би затягла мене до своєї хати, то, Бог знає, до чого було би прийшло. І потому було би... ні в кут, ні в двері. Випустила би мене без гроша в кишени. А який скандал міг би вийти з сего! Може й в газетах опинивсяби... або й в суді... Хто? Радник суду. Перла галицького судівництва, як раз сказав президент апеляції!

Міркування радника перебив жіночий голос. Він аж стрепенувся, бо в першій хвилі йому видавалося, що то забалакала та сама гадина, котра йому видерла пятьдесять корон. Аж почув біль, неначеби хто кліщами вирвав йому клапоть печінки.

— Чи ви, пане, гадаєте у нас обідати? — хтось спитав за його плечима.

Голос був мягкий, мельодійний, не такий хриплий, як тамтої. Радник озирнувся. Перед ним стояла дівчина, чи молодиця. Висока, сильної будови, з гарним лицем, великими чорними очима, пречорним буйним волосем.

— Зладити для вас обід? — спитала ще раз, коли радник тільки вдивився в неї, неначеб не вчув її першого питання і не знав, що вона хоче від него.

— А добра у вас кухня? — спитав. — Що можна дістати?

— Наші гості дістають те саме, що ми їмо, — відповідала тим самим лагідним, мельодійним голосом, дивлячися в його очі. — У нас харчується начальник почти і його помічник. Отже гадаю, що наша кухня не дуже лиха. Нині буде помідорова зупа, жарена курка з мішаним компотом і омлет з вишнями.

— Що се буде коштувати? — спитав обережний радник.

— Корону і десять сотиків — відповіла, — стоячи далі неподвижно і не зводячи з него очий. — Ще можете дістати суниці з цукром і сметаною за десять сотиків. Разом, корона двацять. Хліб не рахується. І вода ні.

При послідних словах радник усміхнувся. Не знав, що відповісти, бо не знав: злоба се, чи наївність.

— За дорого? — спитала, коли не зараз відповів. — Можемо зварити тісто на воді, або кулешу.

Радник розсміявся на голос.

— Від тіста на воді я вмер би! Цілком не дорогий ваш обід. Дивуюся, що можете дати так дешево. Суниці з цукром і сметаною, десять сотиків. Чи чув хто таке? То хиба буде одна суничка!

Тепер і вона усміхнулася, показуючи два ряди білих, клясично правильних зубів. Але сей усміх тільки майнув.

— Суниці у нас дуже дешеві, — відповіла знов поважно. — Вони зараз недалеко нашої хати. Зародили так рясно, що лише йди, та згортай.

— Отже буду їсти те, що й ви і начальник почти.

Гарна, маєстична, як радник думав, кельнерка кивнула головою і відійшла, кажучи, що обід буде за годину.

— Чи ви хочете зараз розгоститися в нашій кімнаті? — спитав його реставратор, в Галичині винятково, не Жид.

— Та чого? Маю охоту пройтися, бо я, сидячи скулений в тій ляндарі, задеревів. Моя валізка безпечна тут?

— Безпечна. Але за годину будьте назад, щоби обід не вистиг.

Радник взяв палицю і вийшов. Почта була на самім краю села, отже він по кількадесяти кроках знайшовся в поли. Зійшов з дороги на полеву стежку в житі і зайшов у зруб. Сів на відземку і грівся до сонця. Думав про своїх пятьдесять корон. Думав про небезпеку, та компромітацію, яка йому грозила і від якої спасся бігством. Коли доходила дванацята, вернув до реставрації. Начальник почти і його помічник вже сиділи за столом, кельнерка наливала зупу. Присівся й він. Начальник їв мовчки і скоро. Коли радник висмоктував сік з кісток курки, тамтой вже схаласував омлета, на суниці махнув рукою, поклонився і вийшов. Хвильку по тім вийшов його помічник і не кивнувши головою.

— То не здорово їсти так скоро, як їсть той пан, — радник промовив до реставратора і кельнерки, котрі сиділи при сусіднім столі і також їли. — Не пережовується добре, не травиться добре. Шлунок має більшу роботу, бо мусить доробити се, чого не зробили зуби. Відси так богато жолудкових катарів.

— Я також їм скоро, — реставратор відповів, встаючи від стола. — І я вже готов. За то моя донька їсть так поволи, як і ви. Не знаю, чи також боїться дістати жолудковий катар...

— Алеж тату! — вона перебила. — То хиба ті, що не мають смаку на язиці, проковтують нараз цілу курку. Або голодники, котрі довго не мали нічого в шлунку. Я хочу і смак чути.

— Отже то не кельнерка, — радник подумав. — Бодай не наймичка, то донька реставратора. Мабуть інтелігентна і відчуває своє понижаюче становище в інтересі батька. Бо відкиж у такої, будь що будь, ще молодої, такий мелянхолійний сум на такім гарнім лици?

Радник зачав тою донькою реставратора інтересуватися. Рад був забалакати до неї, але не знав, про що. Про будь що не хотів, бо її повага відбирала йому відвагу. Але коли зїв омлета і вона принесла, та перед ним поставила суниці, сама забалакала до него. З тарілкою суниць в руці сіла під вікном два кроки від його стола і спитала.

(Дальше буде.)

УВАГА! — ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

Читайте уважно і другим скажіть про

ПЕРШИЙ МАЄВИЙ

БАЛЬ

— який устроює —

УКРАЇНСЬКИЙ ПАРК

З НАГОДИ ОТВОРЕННЯ РІЧНОГО СЕЗОНУ.

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО МАЯ 1926

в своїм власнім парку при

D[illegible] LANE, LINDEN, N. J.

Початок о год. 2-ій пополудни до пізного вечера.

Вступ 25 центів.

Приграватиме буде знаменита музика. Добрі напитки і смачні перекуски.

Український Парк се Ваша власність. Се слава Українців цілої околиці і тому вашим обовязком є прийти всім і справу поперти, а при тім забавитись на свіжім повітрю і розвеселитись по холодній зимі. 104-5

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА ПОМІЧ В НЮ ЙОРКУ

— уряджує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО МАЯ 1926

В УКР. НАРОД. ДОМІ

217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Початок о год. 8. вечером.

Вступ 50 центів.

Поважана Громадо!

Українська Жіноча Поміч, яка має на ціли зорганізувати наше жіноцтво для громадянської праці, корисної для нашої іміграції і для старого краю, просить отсею дорогою Поважану Громаду прибути численно на першу весняну забаву-баль, що мати-ме місце першої суботи по великодних святах, дня 8-го мая 1926.

105-6 Комітет.

ПОЗІР! НЮЙОРЧАНИ! ПОЗІР!

Заходом Комітету Будови Української Школи в Зборові

— устроюється —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В LIBERTY HALL

255-263 E. Houston St., New York

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО МАЯ 1926

(Saturday Evening, May 8th, 1926)

Початок о годині 7.30 вечером.

Музика перворядна. Вступ 50 цнт.

Дорогі Родимці!

За почином нашої праці дійшлисьмо до того, що в Зборові вже сіяє будинок, в котрім має міститись Промислова Школа, котрих то шкіл в Галичині майже нема. Будинок ми вже підвели, але ще не викінчений з браку фінансової помочі. Отже кличемо до Вас нюйорські Громадяни, прийдіть на сей баль, де проведете весело вечір, а тим самим поможете нам докінчити шкільний будинок. На бали буде много ріжнородних несподіванок. За добру забаву і чесну обслугу ручить — Комітет. 105-6

ПОЗІР! НЮЙОРЧАНИ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВ. „ЗОРЯ".

— устроює —

з нагоди 25-літного свого істнования

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 9-ГО МАЯ 1926 Р.

(Sunday, May 9th, 1926)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Початок точно о год. 8-ій вечером.

Вступ: $1.00 і 75 центів.

ПО КОНЦЕРТІ ТАНЦІ до пізної ночі.

В концерті беруть участь: улюблена нашою громадою солістка-співачка пані П. Троїцька, славний співак-барітон п. Г. Бужетів, „Хор Укр. Нар. Дому" під проводом дірігента п. С. Савіцького та українські національні Товариства, які візьмуть участь в посвяченню прапора і панахиді за померших членів, що мати-ме місце в церкві св. Юрія о годині 4-ій пополудни.

Вповажана Громадо!

Українське Товариство „Зоря" отсею дорогою просить поважану Громаду приняти як найчисленнійшу участь в 25-літнім Ювилею першого українського Товариства „Зоря", котре дало почин до національного, культурного і громадянського життя серед нашої іміграції тому 25 літ назад.

105-6 Комітет.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

БУДГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СПІВ. АМАТ. ТОВАРИСТВА відограється чудову комедію під назв.

СВЕКРУХА

(Лопатинського)

В НЕДІЛЮ, 9-го МАЯ 1926 Р.

JAMAICA AVE., & 116th STREET, RICHMOND HILL, L. I., N. Y.

ПЕРЕД І ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ

БАЛЬ

Початок о год. 2-ій пополудни.

Вступ 50 центів.

Товариші і Товаришки! Приходіть самі на виставу сеї чудової комедії і приводіть знакомих. Жалувати не будете. Весь дохід на Українську Робітничу Дітячу Школу. — Комітет. 03,5

ВІДОЗВА

ДО ГРОМАДЯН СЕЛА ЗЕЛЕНА, БУЧАЦЬКОГО ПОВІТУ.

Дорогі Родимці! Ми тепер прикуті тяжким горем, стягнули з нас останню скіру. Ніде нема помочи, ніде поратунку. А наші приятелі такі добрі, такі милосердні, що якби могли, тоби в ложці води нас втопили, щоби й нас і сліду не стало.

Ми не зважаємо на те, а бажаємо піднестися, щоби показати ворогам, що не згине сорок міліоновий народ і його дух козацький, що ми не поневолені раби, а вільний свобідний народ.

В 1924 р. ми відкрили читальню „Просвіти", а в 1925 р. заложили кооперативу „Єдність" і аматорський кружок під проводом Косарчука і Михайла Островерхи, які дуже гарно розвиваються. Лишень в тім біда, що ми бідні і не маємо народної хати. Читальню підтримуємо представленнями. Як виходить зі звіту з 9 марта, заробили ми 100 золотих для читальні, а кооператива 900 зол. Правда марна сума, але порівнуючи з обставинами серед яких живемо, це сума велика.

Дня 6 марта були в нас збори, на тих зборах промовляли д-р Боцюрків, ректор о. Василіян з Бучача і громадянин Косарчук. На тих зборах ухвалили будувати святиню науки посеред села, де має находитися читальня, кооператива і велика саля до представлень і т. д. На будову тої святині Василіяни офірувати 40 латер каміня, а в нас нема сили, бо всякі данини і податки високі, а друть далі без перестанку. Тому браття простягаємо до Вас руки, і просимо допомогти нам той дім збудувати.

Зелена, дня 1. квітня, 1926.
Павло Моцик, голова;
Никола Пасічник, секретар;
Василь Ґадз, справник коопер.

Замітка: Хто хоче близших інформацій хай напише на таку адресу: Олекса Ґадз, 134—155 Place, Calumet City, Ill.

Жертви на ту ціль вже зложили: Стефан Слізак $10; по $5: Стефан Ґдзєвич, Василь Крупела, Олекса Ґадз, Андрій Кобіта, Йосиф Сохан і Михайло Сохан.

Дальші жертви збирає Комітет: Олекса Ґадз, Андрій Кобіта і Василь Крупела.

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

Членів Українського Демократичного Клюбу

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9. МАЯ, 1926

о годині 4-тій пополудни в новім льокали при

60 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

ЗА ВИДІЛ: 105-6

Волод. Юрковський, секр.

DETROIT, MICH.

Подається до загального відома всіх Українців в Дітройт, що

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9. МАЯ С. Р.

о годині 2-ій попол., відбудуться

ЗБОРИ

Тов. „Український Народ. Дім" під ч. 4449 Burton St., Detroit, Mich.

Кождий Українець, що інтересуеться справою Народного Дому, повинен прийти на ті збори ще й других привести. — Комітет. 105

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Тов. односельчан Бахова, пов. Перемишль, Гал.

— устроюєся —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 9-ГО МАЯ 1926 Р.

В VOLKS LYCEUM

218-20 E. 2nd ST., NEW YORK, N. Y.

Початок о год. 4-ій пополудни.

Вступ 50 центів.

Музика знаменита.

Поважана Українська Громадо!

Українці села Бахова рішили дати як найліпшу поміч своїм Братам побудувати Просвітний Дім в Бахові, а що збірка між нами недописала суми, яка потрібна, то рішили ми устроїти Великий Баль. Запрошаємо всіх Українців і Українок, бо се буде незвичайна нагода гарно забавитися. Весь прихід призначений на просвітний дім в Бахові. За добру забаву ручить

105-6 Комітет.

З українського життя в Америці.

БРІДЖПОРТ, ПА.

Незгода в громаді.

Сварня, котра царює у нашій громаді майже два роки, вже так в нас вкорінилася, що знаходить навіть приступ і до нашого від. У. Н. Союза. І хоч наше братство як відділ запомогової організації, не повинно мати нічого спільного з тою сварнею, що має релігійний підклад то не дасться перечити, що сварня в громаді все таки грозить розбиттєм нашого відділу.

Щоби цему лихови запобічи, прибув до нас на збори відділу гол. предс. У. Н. Союза, п. Теодор Грицей. По отворенню зборів нашим відділовим предс. шановний гість завбрав слово і у своїй переконуючій промові взивав усіх до згоди і єдности. Те лихоліття, сказав він, яке ви нині переживаєте у вашій громаді переживали усі наші укр. громади в Америці. Це наслідок зневіри у власні сили, з якої виринає у нас заїла партійність і розбиття під оглядом релігійним і політичним. Та нині можна сказати, що найгірші часи для Українців в Америці вже проминули. Нині укр. загал в Америці чим раз більше приходить о загальне добро укр. народа, там усі партійні почування повинні стояти на боці. Тут шан. бесідник навів примір з филаделфійських товариств і сказав, що в Филаделфії єсть богато укр. товариств, до котрих входять люде ріжних релігійних чи політичних переконань. Колись вони рівнож завзято між собою сварились, та з часом прийшли до переконання, що сваркою нічого збудувати не можна і нині, коли ходить о добро громади або о добре ім'я укр. народа, стають всі вони разом до праці. Так роблять усі культурні народи, так повинні робити і ми, коли хочемо щоби з нами світ числився. Що до У. Н. Союза, то наші члени не повинні вносити до відділів релігійних чи політичних сварів. Їх треба по можности оминати, бо задля таких справ найбільше терпить сама організація. Бесідник завізвав членів, щоби вони погодилися і подали собі руки та прирекли на будуче, що будуть спільно працювати. Відтак говорив п. Грицей на організаційні теми. Передав короткий перебіг з історії У. Н. Союза від початків аж до нинішного часу, як то з маленького відділу, котрий заснувався літ тому трийцять назад у Шамокін, виросла могуча міліонова організація, котрою можуть гордитися американські Українці як великим здобутком на еміграції. На закінчення своєї промови бесідник висловив свою надію і горяче бажанне, щоби в нашій громаді чим скорше запанувала згода і спокій та щоби ми всі працювали для добра організації і усього українського народа. Присутні нагородили бесідника грімкими оплесками.

Подаючи те, уважаю за свій обовязок сказати кілька слів до шановних громадян з Бріджпорт. Я вірю, що для всіх зрозуміле те, що щоби була позитивна праця, треба згоди. Головна вага не в тім, що сталося, але в тім, що діється і що має бути. Що було то минуло. Треба собі взаїмно простити, а взаїмні обиди кинути у вічність забуття. Історія не знає факту де би зі сварки щось доброго вийшло. Сварка може дати хиба тільки один хаос, розклад і цілковиту руїну. Ми Українці в Америці повинні мати на увазі те, що з кождої сторони грозить нам цілковита асиміляція. Ми повинні зробити все, що можливе, щоби виховати молоде покоління в національнім дусі. Думаймо про школу, але таку у котрій можна би учити дітий рідної мови, рідного письма, рідної пісні і звичаю, щоби діти з маленьку привикли любити свій нарід і свої рідні організації. Про такі справи думає в нас та ґрупка людей, котрі орґанізуються при січовій сотни. І я в імени тих січовиків кличу до всіх в кого беться українське серце, у чиїх жилах пливе козацька кров!

Ми мусимо залишити дрібниці, а думати про важні справи, про те, щоби ратувати наш нарід в краю і тут на еміґрації від національної загибелі.

Василь Пухта.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Студенти для студентів.

Клюб Українських Студентів в Шікаґо, в якім гуртуються головно уроженці американських Українців урядив концерт, з якого чистий дохід в квоті $50 переслав до Обєднання як допомогу для наших бідних студентів в краю.

В письмі до Обєднання просять тутешні студенти повідомити своїх товаришів в старім краю, що вони духом і серцем з ними та що будуть дуже раді, коли зможуть й на далі висилати їм дещо жертв не так як допомогу а більше задля того, щоби задержати з ними сердещні стосунки, бо у всіх них жевріє та сама ідея і та сама любов до поневоленого нашого народа.

Предсідателем Клюбу українських студентів в Шікаґо є П. Вус, М. Оленець секретарем, а І. Яворський касієром.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Друга збірка на український Народний Дім в Товстім, пов. Скалат, Галичина.

За згадану висше ціль зложили добровільні датки слідуючі громадяне з Нюарку і Бруклина: А. Ходоровський $10; по $5.50: А. Куцярський і І. Гарматюк; по $5: П. Паньків і А. Самборський (с. Максима); І. Боднарчук $3; по $2: Г. Терешка, І. Стахів, Л. Костів, М. Заверуха, Й. Ворнаковський; по $1: А. Вакула; Ю. Павчак, І. Височанський, Василь Осуховський, В. Семчишин, Ф. Сидорук, Л. Жура, М. Гарматюк. Разом вислано $50, а оплата виносила $1.50. Гроші вислані дня 8. січня 1926. на руки касієра Луки Навишка. На те ми отримали лист від Виділу У. Н. Дому, який отсим в скороченню подаємо до загального відома:

П. Панове Іван Гарматюк і Антін Куцярський в Нюарку, Н. Дж.

Виділ читальні „Просвіти" в Товстім отсим звідомляє Вас панове, що збірку в квоті $50 ми одержали дня 1. лютого, 1926 р. Рівночасно засилаємо сердечну подяку всім жертводавцям, що зложили найменшу лепту на Народний Дім. Рівнож дякуємо Вам, що зволили занятись сею збіркою, не жалуючи свого труду, як також власного свого гроша для так цінного для нас жилища.

Рівночасно повідомляємо, що всіх жертводавців о. І. Іванчук виголосив в часі Служби Божої дня 7. II. 1926. прилюдно. Так само і попередно виголосив всіх жертводавців в церкві. Зі свого боку працюємо, щоби вже раз доверщити намічене діло. З весною зачнемо дальшу працю на укінчення, а про хід дальшої праці Вас завідомимо.

Як Вам вже відомо, з Дітройт, Міш., прислали нам 30 долярів а тепер прислано від Вас то є з Нюарку, Н. Дж. 50 долярів.

Остаточно кличемо до всіх наших краянів, що живуть в ріжних місцевостях Америки, щоби відозвалися на наш поклик і приступили враз зі своїми братами з щирою та добровільною жертвою на укінчення будови Н. Д. в Товстім.

За Виділ:

о. І. Іванчук, голова;
Миколай Карась, секр.
Лука Навитка, касієр.
(Печать).

І ЗА ДІЛАННЯ ВІТРУ ПЛАТЯТЬ ПОДАТКИ.

У селянина с. Семидуб, Дуб. пов., Гел. П. виросло на городі 4 кущики тютюну. Насіння очевидно заніс вітер, бо ані сам Г. і ніхто в його родині не курить тютюну, а сіяти 4 кущики на продаж господареві не було ніякої рації.

Але чуйне око поліціянта заважило 4 кущики тютюну на городі Г., і складено протокол, на підставі якого акцизовий інспектор оштрафував Г. на 10 зол. кари. Пошкодований подав до влади вияснення, що він тютюну не сіяв, але влада не звернула уваги, і 6 березня ц. р. приїхав до Г. секвестратор і засеквестрував у нього віялку, на яку оголосив публичну продаж. І так безпомічний селянин і за вітер мусить платити податок.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

БРОНКС, Н. Й. Тов. Любов, від. 298, відбуде свої збори в суботу, дня 8-го мая о годині 8-ій вечер, під ч. 1130 Сотери Булевард. — В. Морозович, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. над Збруча, від. 280, подає до відома своїм членам, що місячний мітінґ відбудеся в неділю, 9. мая, в гали 618 W. Lackawanna Ave., о год. 2-ій пополудни. Просить ся всіх членів прийти на сей мітінґ на означений час, бо є дуже важні справи до обговорення. Є нові справи від Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. С. в Америці. — Евстахій Грещук, пр.; Григорій Скалацький, кас.; Ц. Черняк, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Мітінґ Сестр. Р. П. Богородиці, від. 36, відбудеся дня 9. мая, в неділю, о год. 2-і йпопол., в гали церковній на Гудсон ул. Просимо Сестер явитися на мітінґ, бо є важні справи до полагодження.—Анна Стрілець, предс.; З. Гунька, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 9. мая в словенській гали, 324 Leonard St., о год. 5-ій пополудни. Взиваєся всіх членів, щоби прибули в означенім часі і вирівнали вкладки до Тов. і У. Н. Союза. Незаплативші члени будуть суспендовані. — Вас. Сенишин, писар.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудесь о 2-ій год. попол., в неділю, дня 9. мая, в гали церковній на Нюпорт Евені. Просить ся всіх членів явитися на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. — Андрій Чепеляк, секр.

ВЕЛИКА МАЙОВА ПРОГУЛЬКА

ДО КРАЮ

За посередництвом ГР. КУНАШЕВСЬКОГО

Представителя всіх корабельних ліній

18-го МАЯ, КОРАБЛЕМ ЕСТОНІЯ.

Прогульку сю уряджую тільки для того, що в попередних літах богато пасажирів виїзджало за моїм посередництвом, сего року о много більше збирається виїхати, длятого я постановив урядити МАЙОВУ ПРОГУЛЬКУ на день 18-го мая, кораблем Естонія, Балтицько-Американської Лінії і при сій нагоді пасажири будуть їхати під особистим руководством до Галичини, як: Перемишля, Ясла, Горлиць, Станиславова, Золочева і Тернополя.

ЦІНА ШИФКАРТИ 3-тої кляси $106.50

ШИФКАРТА В ОБІ СТОРОНИ до краю і з поворотом 180.00

При сім заощаджуєсь 44.50

Шифкарта єсть важна на цілий рік, т. є. пасажир може свобідно повернути до одного року.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ для отримання на послідній почті АМЕРИКАНСЬКИМИ ДОЛЯРАМИ.

По всі інформації удавайтеся до мого бюра, заложеного і провадженого 16 літ під тим самим адресом:

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3RD ST., NEW YORK, N. Y.

Слідуючі кораблі відходять просто до Ґданська: 8-го червня, 3-го і 17-го липня; — з огляду що надходить много замовлень длятого радиму замовляти місце на кораблі вже тепер.

НОВІСТЬ—ПЕРСТІНЬ

Тут маєте Велику новість, яку Ви не бачили ще. Імпортований французький View Ring, гарного вигляду з білим каменем. В середині перстеня суть види гарних французьких женщин в побільшаючім форматі. Щось нове і подивляюче. Кождий, кому покажете сей перстень, буде подивляв його. Він діяментовий перстінь.

Спеціяльно знижена ціна на короткий час є $1.00 лишень за один перстінь, — 3 перстені $2.50. Ви легко можете продати кілька сих перстенів денно і заробити пару долярів без клопоту. Присилайте сейчас замовлення з грішми мони-ордером, а ми вишлемо Перстінь оплачено почтою. 105

GRAND NOVELTY COMPANY

1723 N. KEDZIE AVENUE, Dept. 618, CHICAGO, ILL.

БЕЗ КЛОПОТІВ

ПОДОРОЖУЄ ТОЙ, ХТО КУПИТЬ ШИФКАРТУ В

BOSAK STATE BANK

SCRANTON, PA.

Скоре і безпечне пересилання гроший до кождої части світа.

Належите полагоджування краєвих нотаріяльних і правних справ.

Безпечне складання ваших ощадностий знайдете в добре знанім банку:

BOSAK STATE BANK

SCRANTON, PA.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

СУРМА звійки на пяно, грають найкраще, вони вироблені так, якби 4 руки грало. Можна набути лише в Січ. Базарі. Як маєте пяно, пишіть сейчас по катальоґ. Найновійша звійка буде „Ой піду я лугом, лугом". Ціна $1.00. Адресуйте: Sichowy Bazar, 34 E. 7th St., New York, N. Y. 103-8

ДО ВИНАЙМУ умебльовані кімнати на літний сезон в контрах. Голоситися до: 104-5
JOHN GLOWATSKY,
R. D. 1, HEMINGTON, N. J.

НА ПРОДАЖ Grocery, Delicatessen & Vegetable Store. Небувала нагода для купця з малим капіталом. Добре вироблений бизнес. Дуже дешево. Мусить продати через родинні клопоти. Питайте: 101,3,5
I. MARTINEC, c/o Bank,
55 Avenue B, New York, N. Y.

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних або залагодити якунебудь правну справу, так прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI & CO., Inc., Business & Real Estate Broker, 4309 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

Календар У. Н. Союза ... 50 ц.
Стінний Календар ...... 25 ц.
Лист. папір з вершами по 10 ц.
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ 45-АКРОВА ФАРМА!

Земля чорна, при стейтовій дорозі: 22 акри орної, а 23 акри ліса і пасовиска. На фармі добрий дім з сема кімнатами, шандою і двома порчами; дві студні; добра стодола, курник, молочарня; 8 коров, одна ялівка, бугай, 2 коні, 40 курий, 4 індики, голуби та велика пасіка. Фарму продається з причини слабости. 97-07
Голоситися до:
JOHN ATAMANCZUK
R. F. D. 3, Alder Creek, N. Y.

ПРОДАЄСЯ гарна фарма, 100 акрів, земля добра, будівничий ліс, дім 6 кімнат і другі гарні будинки, річка, 7 коров, 1 кінь, 250 курий, близько міста. Ціна $4,300, готівкою $2,200.

Фарма в самім місточку, два доми по 5 кімнат, шість літ старі, один дім рентуеся по $20 місячно, 20 акрів землі, 2 курники. Ціна $2,500 готівкою $800. — Голоситися до: 105-10
N. KRASNAHIRA,
R. F. D. 4, Box 97, Norwich, Conn.

НА ПРОДАЖ

Дім 10 кімнат на 10 лотах, вода, ґез, електрика, ґарадж і столярня. Ціна $6300 плачені після умови. — CENTRAL PARK, L. I.
Голоситися до 104-5
THEO. MOOTZ,
117 WASHINGTON STREET,
NEW YORK, N. Y.

ПО ПРИЧИНІ СМЕРТИ в родині продаєся фарма 100 акрів, на стейтовій дорозі, близько міста, 16 акрів ліса, стайня на 22 штук худоби, 19 коров, стайня на коні, 2 коні, шопа на знаряди, 2 доми з двома ґараджами для двох родин, школа близько. Дохід $3400. Ціна $7800, готівкою $3000, решта $100 річно. Голоситися до: 88—
LEO. WITNOCK,
R. F. D. 7, Rome, N. Y.

МНОГО ЛЮДИЙ.

переконалося вже, що можуть дешево купити і бути чесно обслужені в моїм бюрі. Маю 15 літ практики, уділяю всякі поради в справі купна і продажи. Гроші на перші і другі морґечі дуже дешево. Зайдіть, переконайтесь і Ви.

ДОМИ НА ЗАМІНУ.

МОЯМЕНСІНҐ УЛ., дуже гарний, три поверхи корнер, склеп цукорків і соди, 10 великих покоїв. Ціна $12,500

ІСТ ВЕНЕНҐО УЛ., корнер, ґросерня і бучерня, дуже добрий інтерес і околиця, по причині хвороби на продаж або в заміну. Ціна $8,500

РІЧМОНД УЛ., пекарня, чудовий дім, 8 покоїв, огріваний горячою водою, вел. штор, гарне урядженне, гарадж мурований на 3 авта, лот 35x90. Ціна $17,000

ДОМИ НА ПРОДАЖ.

СТ. ЛЮК ПЛ. 5 великих покоїв, муров., вдова продасть за $2,900

ІСТ ВЕНЕНҐО УЛ., 4 покої дім в добрій околиці і в добрім стані. Ціна $2,900

БЕЛҐРАД УЛ., 8 покоїв дім, огріваний парою, тверді підлоги, властитель на фармі, продасть за $5,600

Много инших домів, інтересів і фарм на продаж і заміну.

Хто хоче скоро ПРОДАТИ, хай голоситься до нас.

V. BOHACHEVSKI,
Real Estate Broker
4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568